

Musik – en vigtig del af skolekulturen

Interview med Søren Bechmann

af Erik Lyhne

Februar 2011

CV: Født 1971.

Opvokset på Hoptrup Højskole i Sønderjylland, Uddannet lærer i Nr. Nisum i 1996. Efterskolelærer i Nr. Nisum fra 1996-2002. Fra 2002-2010 deltidsansat på Birkhovedskolen i Nyborg. Siden august 2010 ansat på Borup Skole samt i Undervisningsministeriet (UVM) som fagkonsulent. Har fra 2005 sideløbende med lærervirksomhed arbejdet som redaktør på EMU.dk og har afholdt en række kurser i "Musik og computer" samt deltaget i forskelligt udviklingsarbejde. Arbejdede fra 2008-2010 tillige som forskningsassistent på DPU med projektet "KULT" (www.kultforskning.dk). Færdiggjorde i 2003 en diplom i musikpædagogik og er i øjeblikket ved at færdiggøre Cand. Pæd. på DPU i didaktik (musikpædagogik).

Tillykke med dit nye job, som fagkonsulent for musikfaget. Hvad fik dig til at søge jobbet?

Jeg synes, det kunne være spændende at se, hvordan det politiske system fungerer, og så vil jeg også gerne bruge min faglige og pædagogiske viden om musik i andre sammenhænge. Jeg er ansat, så jeg arbejder i folkeskolen som musiklærer i 3 dage og i ministeriet i 2 dage om ugen. I ministeriet er jeg dels ansat til at formidle og forankre de politiske initiativer, der tages og dels at rådgive embedsmænd i Undervisningsministeriet i spørgsmål vedrørende faget, undervisningen, eventuelle prøver og de pædagogiske-administrative forhold. Som fagkonsulent har man ikke direkte indflydelse på de politiske beslutninger, men man har mulighed for at foretage en række faglige vurderinger af de sager, der er.

Du har været markant i musikdebatten. Kan dine ideer og visioner følge med ind i ministeriet?

Som embedsmand kan jeg ikke trække bestemte politiske visioner ind i ministeriet. Jeg er ansat til at varetage embedet som fagkonsulent for den til enhver tid siddende undervisningsminister. Og når man som jeg brænder for et fag, så smitter det af på ens evne til at kunne give gode og velargumenterede faglige vurderinger inden for de ting, der rører sig.

Det fungerer ikke sådan, at man kan kontakte en fagkonsulent og få gennemført det, man gerne vil have. Den måde man kan gøre en forskel på, er ved at fokusere på faglige aspekter og formidle en viden om de forhold, der gør sig gældende.

Men du er vel med til at klæde ministeren på indenfor dit område?

En del af fagkonsulentens opgave indgår i arbejdet med at betjene ministeren. Det betyder ikke, at den enkelte konsulent sidder og holder møder med ministeren men ved, at man bidrager til oplæg til ministeren, til ministerens taler og til svar på spørgsmål rettet til ministeren.

Hvad betyder det for dit arbejde, at du både er på en skole, og ved hvordan musikken har det i praksis, og at du sidder som fagkonsulent i ministeriet?

Det betyder rigtig meget. For med denne vekselvirkning, kan jeg bringe noget nyt med ind i de udtalelser og vurderinger, jeg foretager. Det er et meget velfungerende system.

Du har været fagkonsulent siden august, og noget af det første der lander på dit bord, er den dystre statusrapport, som lige er udgivet om musikfaget. Hvad tænker du som fagkonsulent om denne rapport?

Nu kom rapporten ikke ud af den blå luft. Jeg har selv bidraget til den med et afsnit om folkeskolen. Der er en række delrapporter, hvor der kan trækkes en række konklusioner på tværs. Rapporten er en række videnskabeligt underbyggede facts. Derfor ser jeg ikke rapporten som politisk, men som en objektiv information, som man kan tage stilling til.

Kommer der politiske konsekvenser af rapporten?

Kort efter rapportens offentliggørelse var undervisningsministeren i samråd* om musik. Her understregede ministeren, at musik er et vigtigt fag i skolen, og at fagligheden også her er helt central – ligesom den også er det i de øvrige fag i folkeskolen. Og så har regeringen jo kort før jul fremlagt sit samlede udspil til en bedre folkeskole.

Den 8. december kom regeringen med sit ventede folkeskoleudspil. Står der noget om musik i det?

Regeringens folkeskoleudspil "Faglighed og frihed" ** er ganske omfattende og består af 19 konkrete initiativer, som skal tilgodese 7 overordnede mål. Initiativerne bygger i betydeligt omfang på input fra

Skolens rejsehold og regeringens 360-graders serviceeftersyn af folkeskolen. Et af initiativerne omhandler krav om standpunktskarakter, som fra og med 6. klasse skal gives i alle fag. Dette berører naturligvis også musik. Det er også relevant at betragte musik i lyset af initiativet om en udvidet sekstimers sammenhængende skoledag. Her fremgår det ikke, hvordan de enkelte fag skal læses, men udspillet præsenterer et eksempel på et skoleskema, hvor musik sammen med bl.a. bevægelse og billedkunst kan læses om formiddagen og evt. som led i mere tværfaglige forløb. Herudover vil jeg også nævne forslaget om emnebaserede udskolingslinjer, hvor kommunerne får mulighed for at oprette særlige emnebaserede udskolingslinjer i 7.-9. klasse og hvor eleverne får mulighed for at vælge en linje med tilhørende emnebaserede fag/temaer – for eksempel kunne det være musik. I udspillet nævnes også musik som eksempel på et fagligt afsæt for oprettelsen af såkaldte talentklasser. Talentklasserne skal være åbne for alle og samtidig give mulighed for, at elever i sådanne klasser kan arbejde på et højere niveau med f.eks. musik. Folkeskoleudspillet rummer altså ikke en særskilt handleplan for faget musik, men indeholder forslag, som kan understøtte musik i skolen.

Finn Holst skriver i en tidligere rapport, at hvor der er linjefagsuddannede musiklærere kører musikundervisningen godt. Hvad kan vi gøre for at højne musikundervisningen på skolerne?

Det er et politisk spørgsmål, hvad der skal gøres. Men jeg synes, at det er indlysende, at musiklærere skal være linjefagsuddannede. Det ser ud som om, at der bliver stor mangel på linjefagsuddannede musiklærere uanset, hvad der sker. Der er alt for få, der bliver uddannet for tiden. Vi ved også, at mange musiklærere har svært ved udelukkende at undervise i musik. Der vil derfor under alle omstændigheder være brug for flere linjefagsuddannede musiklærere i fremtiden. Som Holst også skriver, kan det være svært at få musikundervisningen til at fungere i forhold til Fælles Mål, hvis man ikke har linjefagsuddannede musiklærere.

Skal man ikke sikre, at der er musiklærere nok, når faget er obligatorisk i folkeskolen?

Det er i første omgang skolelederens opgave, at undervisningen lever op til Fælles Mål og at de undervisere, der varetager undervisningen, har de nødvendige kompetencer. Når vi ser på linjefagsdækningen i musik, så viser en undersøgelse foretaget af UNI-C i 2009, at 73 pct. af underviserne i musik har linjefag i musik, og yderligere 18 pct. har kompetencer svarende til linjefag.

Men hvad skal skolelederne gøre, når de ikke kan få linjefagsuddannede musiklærere?

Det kan nogle steder være vanskeligt for skolelederne, når lærerne ikke er til rådighed. De kan ikke gøre andet, som jeg ser det, end at forsøge at løse problemet inden for de muligheder der allerede er. F.eks. kan man i overensstemmelse med folkeskoleloven ansætte undervisere, der ikke er uddannede folkeskolelærere, men som har særlige kvalifikationer til at undervise i faget.

En del af skolekulturen

Hvilken strategi skal der til for at få musikken i rette toneart igen?

Den politiske strategi, kan jeg ikke udtale mig om, men alle, der beskæftiger sig med dette felt, er enige om, at musik er et meget vigtigt fag. De forskellige institutioner gør meget for at gøre opmærksom på de problemer, der er. Som musiklærer, er det også utrolig vigtigt, at man får det bedste ud af de musiktimer, man har, og at man påvirker musiklivet på den skole, man er på. Det er vigtigt, at musikken bliver en del af den kultur, der er på skolen. Hvis det sker, så står faget også meget bedre overfor skoleledelse og forældre.

Musik er en vigtig del af den almene dannelse. Som jeg ser det, er man med musik i stand til at kommunikere et sprog, som vi ikke har andre steder. Musik er et æstetisk fag, og hvis man ikke kan kommunikere med dette sprog, så mister man en del af sit kommunikative udtryk. Musik rækker langt tilbage i tiden, og er et dannelsesfag. Vi tilegner os en del af vores fælles kultur ved at beskæftige os med musik. Det er også argumenter, der bliver fremført i den politiske debat.

Hvad med børnenes egen musiske kultur?

Loris Malaguzzi siger i Regio Emilio pædagogikken, at et barn har 100 sprog og det mister de 99 i opvæksten. For børn er musik et vigtigt udtryk, og børn udtrykker mange ting gennem musik. Det skabende aspekt har ifølge Frede V. Nielsens rapport, der er omtalt i DS nr. 3 2010, fået et stigende fokus gennem de sidste mange år. Det ser jeg som en respekt for og anerkendelse af børnenes musikalske sprog.

Der er blevet lanceret en række forsøgsordninger indenfor de musiske fag i UVM. Er der etableret forsøg indenfor musikområdet?

Der er en igangværende handlingsplan med en række flerårige initiativer. Syngelyst er bl.a. en del af denne satsning. Inden for musikområdet, har der været et par forsøg. Det ene er på en friskole, hvor eleverne har været til prøve i faget musik som valgfag. Jeg var selv censor for dem, og prøven forløb uden problemer med meget flotte elevpræstationer. Det andet er på en skole, der har forsøgt at udstrække musikfaget fra bhv. klassen til 7. klassesettrin. Dette forsøg er endnu ikke afsluttet, så jeg ved ikke, hvordan det er gået. Inden for de øvrige musiske fag er der sammenlagt over 20 forsøg. Jeg ved ikke, hvorfor der ikke er flere musiklærere, der har søgt disse ordninger. Men hele forsøgsordningen skal evalueres, og her kan man måske få svar på, hvorfor der ikke er flere forsøg inden for musikfaget.

Hvad gør du for at oplyse om dit arbejde?

Som fagkonsulent er det fremtiden, der er fokus på. Jeg har en klumme i Dansk Sang, hvor jeg skriver om det, der rør sig. Desuden er jeg aktiv på EMU.dk, hvor jeg og mine fagkonsulentkolleger har vores egne sider for de fag, vi dækker. Jeg er herudover så også redaktør på EMU.dk. På EMU.dk/skolemusik (under fagkonsulenten) finder man nyhedsbreve, og jeg har også indlejret en Skolekom-konference til beskeder, der skal ud med det samme. Jeg er også på besøg på skoler, hvor der er forsøg, eller hvor der sker noget særligt. Jeg forsøger således at opretholde et stort informationsniveau.

Hvad med efteruddannelse indenfor musikområdet, som nærmest er ikke eksisterende?

Det er tankevækkende, og der kan være flere problemer i det. Det ene er, at der ikke er søgning til kurserne. Men der er behov for kurserne. Jeg har hørt, at det handler om prioriteringen på de enkelte skoler, og at det handler om økonomi. Det er vigtigt, at jeg som fagkonsulent kan gøre opmærksom på denne problematik.

Hvad er dine visioner og håb for musikfaget?

Det er mit håb, at musikfaget i skolen kan fastholdes som et alment dannelsesfag og at børn også fremover får mulighed for at udtrykke sig i sang og

spil. Min egen vision er at kunne være med til at tilvejebringe relevant viden, således at politikerne kan træffe de rigtige beslutninger. Jeg tror på oplysningens vigtighed og fornuft – og politikernes beslutninger beror på denne viden.

*) Hele samrådet kan læses på denne adresse:
Samrådet

**)Regeringens udspil faglighed og frihed findes her:
<http://www.uvm.dk> ...